

І. ОСТРОГІРСЬКИЙ

СТРІМІТЬСЯ

**БОЛЬШЕВИЦЬ-
КОІ
ВЛАДИ
В УКРАЇНІ.**

М. ПЕРЕКОТИПОЛЕ.

І. ОСТРОГІРСЬКИЙ

СТРАХІТТЯ
БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ
ВЛАДИ В УКРАЇНІ

П Р А Г А 1942

І. ОСТРОГІРСЬКИЙ

СТРАХІТТЯ
БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ВЛАДИ
В УКРАЇНІ

ВИДАВНИЦТВО «КОЛОС»

Львів, 1938

ВИДАВНИЦТВО ЮРІЯ ТИЩЕНКА

ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ.
ОБГОРТКА: М. ПЕРЕКОТИПОЛЕ.

ДРУКОВАНО 7000.

ДРУКУЄ «КНИНТІСК», ПРАГА.

Так як стара, московська імперія побудовала своє пізніше політичне, господарське і культурне імперіяльне значіння на українських областях, так теж і червоний імперіалізм С. С. С. Р., що розпадається під ударами німецької зброї, не був-би мислимий без природніх багатств півдня. Найкраще схопив цю правду Бронштейн-Троцький у своїх інструкціях комуністичним агітаторам, що їх вислав у 1919 р. в Україну: «В той, чи інший спосіб мусите безумовно знову здобути Україну для Росії. Росія не може існувати без українського вугілля і руди, без українського заліза, пшениці, соли і Чорного моря».

З Україною стоїть і паде світово-політичне значіння кожного силового чинника в східноєвропейському просторі.

Проф. Д-р Ів. Мірчук в «Аktion», Гамбург.

ВІД ВИДАВНИЦТВА.

В той час, коли в Україні закінчується трагедія двадцяти літнього панування московської большевицько-жидівської влади, в той час, коли непереможні німецькі війська, під проводом Великого Вождя Адольфа Гітлера, закінчують очищення від большевицьких банд території України, випускаємо в світ цю першу книжечку.

Вона розгортає перед нами кілька сторінок того жахливого становища, в якому знаходився наш народ протягом того часу. Правда, не всі страхіння тут змальовано. Подано тут тільки загальний коротенький нарис большевицько-жидівського панування над Україною, та декілька епізодів, чи прикладів варварства московських дикунів большевиків. Не подано тут докладно ні того, як була свідомо нищена та розстрілювана наша інтелігенція, як муками, тортурами, та голодом її винищували, або послали в далекі снігові сибірські краї на тяжкі праці, звідки вже ніхто не вертався назад. Не подано тут імен тих наших славних діячів та вчених, замучених, закатованих та ростріляних, які віддали своє життя за кращу долю України. Не згадано тут тих

судових процесів над українськими діячами, які вичували: ЧЕКА, ГПУ., НКВД. без жадної провини тих, хто ставав перед комедійний суд тих, хто за свої кримінальні вчинки сам мусів би сидіти на лаві підсудних. Будучий історик ще розкриє сторінки про мучениче життя та смерть таких людей як поет Г. Чупринка, Проф. М. Грушевський, славний діяч адвокат М. Міхновський, Д. Щербаківський, та багато й багато інших тут не згаданих. Будуча історія відкриє всі ті муки та поневіряння, яких зазнала наша інтелігенція, міщанство, робітництво й селянство. Тим часом подаємо ми тут першу таку книжечку, яка має бути вступом до дальших книжечок, в яких постараємось дати повну картину того танку смерти, який большевицькі банди зі своїми вірними приспінниками жидами справляли над нашою многострадальною Україною.

Маємо надію й глибоку віру, що ті всі страхіття, яких зазнав наш народ вже більше не вернуться. Віримо свято, що воскресла вже Україна й незабаром стане разом з іншими вільними народами до розбудови справедливого життя в світі. Віримо, що розпочате Вождем Адольфом Гітлером величезне діло перебудування світу на нових, справедливих підвалинах буде доведено до щасливого кінця, та що по довгих муках, багатьох терпіннях й жертвах, зітхне людство з полегченням повними грудьми.

Віримо і в те, що вже не далеко той час, коли не-

переможна сила, на чолі якої стоїть Адольф Гітлер, поставить навколюшки всі ворожі сили, які виступили проти нього й його Правди.

Той час вже недалеко, як недалеко вже й початок того життя, коли замість реву гармат, кулеметів, бомб і скорострілів, ми будемо слухати співи радості мирної праці переможців над жидо-большевицько-плютократичними бандами.

До прискорення того часу, до повної перемоги славної німецької зброї, мусимо й ми українці приложити всі свої сили як пером, так мечем і плугом.

В и д а в н и ц т в о .

НАСЛІДКОМ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО РОЗБОЮ УКРАЇНА МАЄ МЕНШЕ НАСЕЛЕННЯ, НІЖ В Р. 1917. ТРИЧІ ГОЛОД ПІД БОЛЬШЕВИКАМИ.

Ці рядки присвячені терпінню українського народу, його селян, робітників та інтелігенції під насильницькою московською владою жидо-більшевизму. Україну, що її славна Київська Русь записала себе глибоко до історії Європи, саме тому, що Україна завжди тяготіла до Європи, захищаючи її перед навалами азійських орд і мала інтелігенцію зорієнтовану на європейську культуру, червона Москва вважала її за чужородний елемент і зкерувала проти неї найжахливіші способи переслідування та винищення.

Насильницька влада большевиків в Україні й безстіяльні масакри українського, безборонного населення, зокрема політичних в'язнів, широко відомі не тільки масам українського народу, але ця ганебна поведінка стала відомою європейському загалові. За останні дні перебування цієї насильницької влади в Україні наш народ заплатив десятками, а може й сотнями тисяч жертв безборонного населення, що його садистичними способами повбивали больше-

вицькі сатрапи. Пригадаймо тільки Львів, де жидо-більшевицькі посіпаки забили до 7.000 душ, Луцьк поверх 1.500 душ, Дубно до 1.000, Самбір 600, Дрогобич, Станіславів, Тернопіль; незлічимі жертви в Житоїрі, Умані, Київі, Полтаві, Харкові і т. д. і майже кожне місто заплатило криваву данину цьому нечуваному хижакові. Всі ці факти потрясають свідомість і совість культурного світу. Але водночас змушують задуматися та глибше вникнути до українсько-московсько-совітських взаємин і висвітлити їх ширше.

Не вперше стається, що більшовики вбивають українців. Такі вбивства є постійним складником цілого совітського режиму й, починаючи р. 1917, майже ніколи не припинялись. Україна провадила запеклу боротьбу проти більшовиків від р. 1917 до 1921. Цю боротьбу провадила під прапором незалежної української держави, щоб український народ жив по своїй волі на своїй землі у своїй незалежній республіці. Тисячі й тисячі повстань спалахнуло в Україні після закінчення українсько-російської війни в р. 1921 й поля її були политі кровю найкращих синів України. Та війна відбувалася на очах цілої тодішньої жидо-демократичної Європи, що ніколи не сприяла українцям, ніколи не допомогала й полишила на свої сили, які хоч і були безмежно віддані ідеї свободи й незалежності, але не вистарчали, щоб розбити війська імперіалістичної Московщини,

та вкінці підлягли тій найбільшій в історії людства тиранії.

В Україні шаліла тоді ЧЕКА, пізніше переіменована на ГПУ, що тепер називається НКВД. Совітська Москва більше як 20 років поставила собі завдання спершу *цілковито стерти сліди українського самостійного політичного життя, щоб в році 1929 перейти до повного фізичного вигублення українського народу.* Тільки частково вдалося перевести цю програму большевикам. Україна, що мала раніше найбільший природній приріст населення, тепер нараховує багато менше, ніж перед революцією р. 1917, менше ніж мала населення ще р. 1926.

В березні місяці р. 1918 при підписанні мирового договору між Німеччиною й Совітською Росією в Бересті Литовському большевики мусіли визнати міжнародньо-правним актом державну самостійність України. Але віроломні большевицькі ватажки, при першій нагоді, цинічно висміяли той акт. Як тільки німецькі війська восени р. 1918 полишили Україну, зразу большевицькі проводирі пішли кривавим походом на українські землі, поширюючи вогнем і мечем своє страхітливе панування над українським народом, аж врешті р. 1921 вдалося їм цілковито окупувати голодну й війною та громадянською війною скривавлену та епідеміями зморену Україну.

Большевики принесли на шию українському трудовому населенню не лише шалений, лютий, комуніс-

тичний терор озвірілих жидівських садистів і дегенератів, катів ЧЕКИ та озвірілу, нездарну бюрократію — вони принесли в Україну, що колись кормила своїм хлібом та іншими плодами своєї родючої землі більше ніж пів Європи, систематичний голод.

За большевицького режиму Україна терпіла три рази великий голод, який зворушив сумління цілого християнського світу. Не можна собі уявити більшого злочину, як той, що продуцент хліба, український селянин — хлібороб, людина працьовита й невтомна, умирав від голоду на своїй багатій, родючій землі, що уважалася шпихлірем Європи. То тільки зуміла зробити совітська лайдацька бюрократія, то зумів зробити тільки грузин Джугашвілі Сталін зі своєю бандою жидівських злочинців з Кремля.

Перший голод в час большевицького панування на Україні р. 1922 ще мав якесь пояснення. Перед тим була чотирьохлітня громадянська війна та загальна руїна народнього господарства, в наслідок господарської політики так званого воєнного комунізму, гаслом якого було «граб награбленное», себто крадь накрадене.

Але голод р. 1929, а після того рр. 1932—33 не можна ніяк пояснити інакше, як свідомою організацією голоду державною большевицькою верхівкою, щоб фізично вичерпати й знищити незадоволені маси хліборобів, які починали бунтуватися й робити повстання, чим загрожували існуванню цілої большевицької си-

стемі. В ту пору голова французького сенату й староста міста Ліону — жидо-масон пан Еріо — випозичив себе большевикам і після ситого обіду з большевицькими проводирями в харківському готелі заявив до світу, що ніби-то Україна не має жадного голоду. Цей вчинок лишиться плямою на вічні часи на доброму імені Європи та європейців. Використовуючи авторитет голови французького сенату, пан Еріо наївшись пікантної, астраханської ікри, проголошував це тоді, коли два кроки від готелю, де він гостював, ще за день перед його приїздом до Харкова, лежали десятки й сотні українських селян, померлих від голоду. Про мертвяків ніхто не старався й тільки в останню хвилину перед приїздом пана Еріо зібрали трупи та вивезли десь за місто. Проголошував те пан Еріо в мить, коли цілий християнський світ під проводом Ватикану йшов на поміч голодним, коли відомий німецький публіцист Аменде, народжений і вихований в бувшій Росії, бравши участь в помочі голодаючим, написав свою знамениту книгу: «Muss Russland hungern?» («Чи мусять Росія голодувати?»).

СОВІТИ УБИЛИ ЛЮБОВ ДО ЗЕМЛІ.

В своєму історичному розвитку українське село пережило надзвичайно багато лиха й тяжких хвилин.

Але такої біди, трагедії й нещастя, до якого довела совітська влада, ще ніколи не переживало. Аграрна політика большевиків, від якої чекали селяни спасіння й можливості життя та соціального піднесення, привела їх до повної руїни. Український селянин раніше був гордий своїм станом. Він був відданий своїй землі настільки, що казав: «З хлопа мене ніхто не скине». Одначе за ту свою гордість і короткозорість український селянин тяжко і криваво заплатив в час совітської колективізації. На українське село прийшли нездарні бюрократи й тічка жидівських грабіжників, які завжди і скрізь по світі розуміли село як об'єкт своєї найбрутальнішої експлоатації, скинули селянина з його гордого становища, вивласнили всенький його маєток, і доробок цілих поколінь. Від селянина забрали все, включно до віри й надії. Одначе, найважніше та найгірше є те, що не зробили з нього навіть наймита, який багатів хоч думкою-мрією, що працею та пильністю своєю врешті прийде до самостійности і стане хазяїном. З нашого селянина зробили справжнього раба. Забрали від нього душу, зробили з нього автомат й намагалися вирвати з нього людську честь та народню гідність.

Зрозуміло, що український селянин реагував на те великою ненавистю до совітського режиму та до всього, що пани приносили йому з Москви. Коли його активний опір був утоплений в крові й коли,

починаючи р. 1929, востаннє зломаний був той від-
пір і мільйони селян були заслани на Сибір, або були
вивезені за полярний круг на примусові роботи,
наш селянин почав уживати пасивного опору та са-
ботажів. Вже в р. 1938 у парижському часописі
«L'Illustration» француз Жорж Робен, що мав мож-
ливість зблизька заглянути до відносин у колекти-
візованому українському селі, написав, що *україн-
ський селянин не дає землі і праці свого серця, ли-
шень силу своїх мязів*. Вже тоді ставив питання, чи
колективізація не принесе прикрої несподіванки
авторам її.

Селянська пам'ять, вірно і докладно нотує всі крив-
ди, які селянам були заподіяні. Ізза тих кривд селя-
нин став явно й тайно недовірчивим, а крім того
виявляв ядовиту ненависть до всього, що звалося
совітським, большевицьким, комуністичним. В тому
він вбачав утоплення свого добробуту, але водночас
добре знав, що колективізована земля безумовно
мусить колись наново належати йому.

«Сільське господарство — казав колись пруський
король Фридрих Великий — є найпершим мистец-
твом на світі, бо без нього не можуть існувати ні
купці, ні королі, ні поети, ні філософи». Справно
ведене сільське господарство є завжди здоровою
підвалиною народнього господарства і цілодержав-
ної господарської та фінансової політики. Так є в
усіх добре zorganizованих європейських та замор-

ських державах. Так не було одначе й не є в Світі-
ському Союзі.

В Світіському Союзі, зокрема в його господар-
ській політиці супроти України, було сільське го-
сподарство і сколективізоване й ще більше, рештки
індивідуального, селянського господарства обектом
найлютішої та найбрутальнішої експлоатації і му-
сіло криваво оплачувати всі рахунки напівбоже-
вільних, напівзлочинних панів з Кремлю, що сил-
кувалися за всяку ціну поширити і накинати свою
волю і своє божевілля цілій Європі, а навіть цілому
світові.

Тепер Москва збирає криваві жнива своєї дурійки
і божевілля.

СВАВОЛЯ КАГАНОВИЧА В УКРАЇНІ.

ЯК СТАЛІН ВИБИВАВ СВДСМИХ

УКРАЇНСЬКИХ ПАТРІОТІВ.

Політична боротьба українців проти большевиць-
кого режиму та його насильницької влади й націо-
нальна боротьба українців проти поневолення Мо-
сквою не припинялась бігом всього часу больше-
вицького панування. Хоч форми тієї боротьби міня-
лися в залежності від міжнародньої і внутрішньої
ситуації, але боротьба чим далі все була гостріша
та запекліша.

Року 1926 в українських літературних колах, зпочатку скромно, але чим далі з більшою силою почала виявлятися національна опозиція під проводом талановитого, українського письменника Миколи Хвильового. Гаслом опозиції було; «Геть від Москви, орієнтація на Європу!». Всі письменники підлягали контролі комісаріату шкільництва й народньої освіти. Жид Лазар Мойсієвич Каганович, що був тоді генеральним секретарем комуністичної партії (большевиків) України, мов фурія кинувся на опозицію та комісара народньої освіти Олександра Шумського, мовляв, куди ти дивишся. Шумський сміливо взяв під свою охорону й підтримав Хвильового своїм авторитетом і таким чином розширив опозицію на політичне поле. Зразу після того український економіст Волобуїв проголосив свою теорію та свої тези про українську, господарську самовистарчальність.

Впродовж двох років аж до р. 1928 Каганович провадив завзяту боротьбу проти тієї української народньої опозиції в середині комуністичної партії України. Проти неї мобілізував усі сили, всі секції і прибудівки комуністичного інтернаціоналу і врешті корупцією та терором, купівлею душ та погрозами вдалося зацькувати Шумського та його співробітників та однодумців і виселити за межі України до центральної Росії, де всіх — а то були сотні провідних українських людей — в р. 1933 їх позабивали

без суду, бо не піддалися й не хотіли каятися перед владою Сталіна. Мали їх поставити перед суд, але боялися, що вони скажуть правду на суді, бо ті провідні, українські люди не хотіли бути учасниками такої трагікомедії, як то ми бачили на процесах троцькистів, бухаринців, зіновівців і т. д. Не сміємо забувати, що, крім скандальних московських процесів, до яких людей ГПУ препарувало, була ще простіша форма вбивання людей адміністративною дорогою, на основі короткої, єдиної в світі «правної» формули: «Колегія ГПУ постановила розстріляти (вислати на заслання, або на примусові роботи) громадянина Х. або У.» й проти того не було жадного відклику. І так народній комісар освіти України Олександр Шумський, провідник українців, дуже популярний в народі, що був 1928 р. покараний на п'ять років заслання до центральної Росії, року 1933 разом з своїми однодумцями (Полозом, Солодубом, Михайлом Яловим, братами Христовими, Карлом Савричем-Максимовичем, Романом Кузьмою-Турянським, Федьом Беєм, Павлом Ладаном, Орським і багато, багато іншими видними українцями) в темних і понурих склепах московської Лубянки був застрілений в потилицю. Хвильовий покінчив самогубством. Провідника господарської опозиції Михайла Волобуєва за його сміливий і об'єктивний виступ проти грабунку України застрілило ГПУ без суду.

Каганович святкував перемогу й тріумфував що «шумкізм» розбитий і разом з своїми гайдуками перевів докладну чистку в Україні з метою *відрубати голову українському працюючому люду, обезголовити народню масу, себ-то усунути українських провідників і народ український цілком підпорядкувати московсько-жидівському проводові.* В ту пору виник славнозвісний термін «потенціальний контрреволюціонер», що значило — українець, коли й не було ніякої провини перед режимом, то лишень тому, що є українець, міг бути вже завтра незадоволений і стане ворогом режиму, або чого доброго провідником опозиції. Й тому треба вже заздалегідь, превентивно таких нищити. В той час, в р. р. 1932—1934, упало жертвами таких обвинувачень 40.000 тільки самої західньо-української еміграції з Польщі (галичан, волиняків, холмщаків), що була частково порострілювана, частинно вивезена на Схід, частинно замкнена до концентраційних таборів, де люди дуже швидко гинули; частина їх була вислана на Північ, на примусові праці, рубати ліси чи будувати канали.

РЕВОЛЮЦІЯ ПОЖИРАЄ СВОЇХ ВЛАСНИХ ДІТЕЙ. ТРАГЕДІЯ СКРИПНИКА Й ХВИЛЬОВОГО.

Але полишився один українець, з яким для Кагановича й Сталіна не була праця така легка та зви-

чайна. Був то старий український большевик, особистий приятель Леніна, член партії від її заснування, учасник першого зїзду большевиків у Стокгольмі р. 1902. Коротко кажучи, член найстаршої большевицької гвардії, Микола Олексієвич Скрипник. Та прийшла черга й на нього. В першій половині липня р. 1933 європейська преса принесла вістку, що бувший народній комісар справедливости й державний прокурор України, творець конституції СРСР, потім після усунення Шумського, народній комісар освіти України, врешті голова державної плянкової комісії України та містогорова влади СРСР — Микола Скрипник вчинив самогубство.

Про цей випадок зі Скрипником тоді написав чех Др. В. Харват:

«Допустився цілої низки політичних помилок, а коли їх спостеріг, не знайшов досить сили, щоб їх по большевицьки виправити, а тільки вчинив самогубство». Так висвітлювала московська урядова вістка обставини, які примусили 60-літнього комісара покінчити самогубством. Які душевні та ідейні потрясення змушений був пережити цей старий, випробуваний большевик перед тим, як направити на себе револьвер? Чому не полишився вірний Сталінові та його генеральній лінії? Чи причиною того були біда й голод в Україні та невимовне терпіння українського люду, з якого він походив та до якого

належав? Чому не знайшов у собі відваги для того, щоб перемогти політичні помилки, цей муж, який виявив свою сміливість в революції, який належав до старої гвардії большевиків, серед якої був опорою правдивого большевизму в Україні, де його вважали «оком Москви»? Чому відібрав собі життя саме в день, коли совітський союз гучно святкував десятиліття своєї конституції, творцем якої був Скрипник? Драматичний випадок, чи намір? І чи не є то також трагедія долі, що його обвинуватила Москва майже в тих самих гріхах, що і його попередника, комісара Шумського? Самогубство такого високого достойника, політика та провідника було сенсаційною подією й для чужини. Відомо було про нього, як завзято боронився перед насильними реквізіціями, як марно домагався помочі від Москви для голодного українського люду. Було також відомо, як силкувався переконати московський провід, що надзвичайні господарські відносини в Україні женуть народ в обійми підпольних сил, що злидні й голод готують ґрунт для традиційної боротьби українського народу проти Москви, що український комуніст має право бути таким же українцем як московський комуніст москалем. Але всі ті аргументи, з болем прожиті та відчуті, були зарозуміло відкинені. Твердоголовість Москви правдоподібно вплинула на перемену поглядів Скрипника. Її протиукраїнська політика виплекала в усіх верствах

українського народу націоналізм. Трагічна смерть Скрипника загостила національні спори між Україною й Москвою, які досі штучно були приховані та котрі є такі старі, як Київ і Москва».

Коротка урядова московська вістка про самогубство заступника голови ради народніх комісарів СРСР М. Скрипника говорила дуже багато про політичну ситуацію в Україні, але пояснювала її дуже мало.

Тому про випадок зі Скрипником напишемо докладніше, бо той класичний приклад є ключем до пізнання національних відносин в совітському союзі та може нас наглядно поучити й їх висвітлити.

Самозгубний вистріл Скрипника рівночасно був вистрілом до української опортуністичної політики, орієнтованої в напрямі наївних ілюзій, що є якась можливість встановити замирення між Україною та Москвою. Скрипник був проинятий наскрізь большевицькою ідеологією. Був він енергійний, спритний, високоосвічений та мав широкий розгляд. Москва шанувала його вірність та довіряла йому найважливіші завдання й урядові функції виїмкового значіння. Коли перед кількома роками комісар освіти Шумський був позбавлений свого уряду за свій «націоналізм» та ніби за таємний зв'язок з закордонними українцями, й коли без сліду зник з України, то Скрипник був іменований його заступником. Шорстко й безоглядно, спільно з Кагано-

вичем та Сталіном, переслідував він «шумскізм», в комуністичних організаціях, поборював національні настрої та рух в Україні, поступав так, що з боку українців були йому закиди, що він провадить русифікацію. Його большевизм був поза всяким підозрінням. Але при тім він добре зорганізував шкільництво й освіту в народі. На становищі комісара освіти був аж до весни року 1933, коли його іменували головою української, державної, планової комісії.

Але в той час проти нього було роздмухане дике цькування, як то було проваджене раніше проти комісара Шумського. Прилюдну боротьбу розпочала «Комсомольская Правда», яка весною р. 1933 вислала в Україну своїх шпиків, щоб збирали матеріял про діяльність Скрипника. Ті шпики писали в своєму часописі листи повні скарг та підозрінь. Насвітлювали в обурливих виразах, як під протекторатом Скрипника між сільськими комуністами поширювався відпір проти Москви, як в комісаріяті освіти скрито працюють на провідних місцях українські націоналісти, які пропагують культурну й політичну, сепаратистичну тенденцію. Доказували як шкільні програми переповнені національними ухилами, а Українську Академію Наук проголосили гніздом контрреволюціонерів, петлюрівців та кулацьких ідеологів. Тоді визначний історик українського мистецтва, член академії наук, був записаний

на ігдєкс за свої твори, в яких твердив, що українське мистецтво є частиною європейського мистецтва, а тому є воно конструктивне, тоді як східне мистецтво (і великоруське) є декоративне. Член академії наук, етнограф Новицький, був проголошений петлюрівцем за те, що написав: «Україна в своїй історичній добі була завжди найсхіднішим постом Європи, а українське мистецтво є частиною європейського еволюційного процесу». В наслідок цієї кампанії «Ком. Правди» та московської «Правди» цілий ряд українських учених був позбавлений своїх посад і заарештований. Наприклад професор Кримський, Воблий, ціла плеяда інших професорів, членів академії наук і безліч українських літераторів та мистецької еліти.

Скрипника обвинуватили в тому, що він покривав всіх згаданих та їм подібних людей. Сталін послав в Україну свого вірного співпрацівника П. Постишева, щоб вичистив українську комуністичну партію та українські уряди від всіх національних елементів та щоб зібрав матеріял для обвинувачення Скрипника. А 10-го червня 1933 на зборах обласного виконавчого комітету в Харкові виступив секретар Постишев з катівською промовою проти Скрипника. Правду, наклепи та денну ціяцї цїнично кинув в лице заступника голови влади совітського союзу, уціпливо говорив про його діяльність та глумився над ним, що його комісаріят світи «був найбільше засмічений шкідниками, контрреволюціонерами та

націоналістами», що ті люди «які сидять на найвищих посадах, провадили шкідництво на культурному фронті і то цілком безкарно», та що ніхто їм у їх діяльності не перешкодив.

«Товариш Скрипник мусить визнати, що нашим ворогам часто був уділюваний певний і авторитативний захист деякими, здається, сліпими й глухими «комуністами». І під загальні оплески, як зазначають «Ізвестія» (22. VI. 1933) Постишев проголосив: «Товаришу Скрипник, треба говорити про те, як в багатьох випадках провадили українізацію петлюрівські лайдаки, як ті наші вороги з комуністичною легітимацією й без легітимації ховалися за вашу широку спину, як члена політбюро, як ви боронили тих чужих, нам ворожих чинників! . . . Але в ще більші і важливіші помилки, як у літературних працях товариша Скрипника про національне питання та про культурне будівництво, так і в його керуванні комісаріатом освіти». . . Врешті цілий неуспіх зернової та осівної кампанії за останні голодові роки звалив на плечі Скрипника. Оборону Скрипника означив Постишев неvistарчальною та куццю, а його каяття нещирим.

Переможений, оганьблений та осміяний відходив Скрипник зі зборів виконавчого комітету, де ще недавно мав вирішальне слово. Скрипника закликали до Москви, щоб відповідав за свої помилки та покався за гріхи перед найвищим трибуналом пар-

тії. Як поводилося Скрипникові в Москві, про це говорить його самогубство.

Перед двома місяцями, в травні р. 1933, в Харкові застрілився найбільший український комуністичний письменник Микола Хвильовий, який пропонував зближення української культури з європейською та радив молодим, українським письменникам, щоб училися «з надбання духових цінностей, що їх вистворили Гете, Дарвін, Байрон, Ньютон і т. д.» Бож «Європа є синтезою грандіозної цивілізації й символом вселюдського поступу». За це його вважали єретиком. Два рази був примушений письменник Хвильовий відкликати свої помилки, був примушений спалити свій роман «Вальдшнепи» і врешті з задушливої атмосфери неволі та персекуції, біди й одчаю та душевного нидіння, що панували в Україні, знайшов вихід в самогубстві. Замість того, щоб стати об'єктом «слідства», посміху й забави нахабних жидівських агентів ГПУ, Хвильовий застрілив зпочатку шпіга Гірняка, який з наказу ГПУ ходив та слідкував за ним, мов тінь, а потім застрілив сам себе. Його смерть викликала заворушення між українськими комуністами.

І так швидко за Хвильовим пішов тієюж дорогою член політбюро, провідник українських комуністів та заслужений революціонер Микола Скрипник.

Про Скрипника окрім того було відомо, що він не тільки всіма силами боронився проти насильних

реквізицій та марно домагався в Москві допомоги для голодаючих в Україні, не лише ламав при кожній нагоді протиукраїнське вістря русифікаторів і різко виступав проти централістичних зазіхань большевицької Москви. Ще як комісар юстиції і генеральний прокурор України він не раз опротестовував постанови всесоюзного уряду в Москві, зупиняючи їх діючу силу в Україні. Обнявши провід в комісаріяті освіти, він прискіпував процес культурного росту України, поборюючи всі труднощі, що йому на цьому шляху ставила Москва й її трабанти-русифікатори в Україні.

Та не лише те, він видвигнув політичні постуляти національно-державного ширшого значіння. Він вимагав: 1) щоб до конституції Української С. Р. Республіки була додана стаття про територію української республіки, тому що Україна належала до совітського союзу й по конституції власною територією не розпоряджалася. 2) Вимагав прилучення до української території Вороніжської и Курської, Чорноморсько-озівської та Кубанської Области й підпорядкування цих земель владі Української СРР. 3) Домагався національно-культурної автономії для українських колоній в Російській С. Ф. С. Р. та в інших національних республіках.

Цинічна насмішка та шалений большевицький російсько-жидівський терор в Україні — то була єдина відповідь на його скромні та справедливі домагання.

УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІГЕНЦІЯ ОБЄКТОМ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ.

Самогубство комісара Скрипника відчинило вікно, в яке можна було заглянути за лаштунки комуністичного проводу, де вже загалом не було єдності в поглядах, де один одному підривав ґрунт під ногами. Трагічна смерть Скрипника не перешкодила провадити й далі винищення українських провідних діячів та вчених і літераторів.

Даліше на чергу прийшов голова української совітської влади Юрко Ксцюбинський, син великого українського письменника Михайла Ксцюбинського. Юрко Ксцюбинський раніше був послом у Відні, а потім у Варшаві. За якийсь час був обвинувачений в ухилах та усунений зо свого становища і засуджений на смерть. Після нього прийшов на чолу української совітської влади Панас Любченко. В той час уряд переїхав з Харкова до Києва. Панас Любченко належав до найвірніших та найпевніших сталіністів, який своїми Каїновими руками помагав Сталінові й Кагановичеві нищити своїх посередників, своїх українських братів і приятелів, зокрема старого Скрипника. 1930 р. П. Любченко був прокурором в процесі «Спілки визволення України», в якому ціла низка українських діячів і учених — Ніковський, проф. Єфремов, Гермайзе, Стар. цька-Черняхівська і інші — були засуджені на кару смерти

і сотні років тюрми та заслання. І як грім з ясного неба пролунала вістка до світу р. 1937, що голова українського совітського уряду в Києві Панаас Любченко скінчив своє життя самогубством. Після нього прийшов черговий голова українського уряду Бондаренко, який дуже швидко зник невідомо куди й за ним стратився слід, так що світ і не довідався, що з ним власне сталося. Що він був забитий, що він не живе, то більше ніж певно, але як і коли? І так було не тільки з головами уряду, але ще більше з поодинокими народніми комісарами, шефами різних ресортів і т. д. Загинули в підвалах Г. П. У. навіть такі вірні служаки Москви, як кар'єрист Василь Порайко — заступник голови ради народних комісарів України і В. Затонський — зашифрований польський ендек, прихильник ідеології Романа Дмовського, комісар освіти України, по смерті Скрипника — цього останнього найбільший антипод за його життя та погромщик українського шкільництва по його смерті. В. Затонський, починаючи з 1917 р. аж до самої смерті, вірною службою Москві і своїми скритими польськими цілями, накоїв Україні найбільше лиха зі всіх комуністів.

Нарешті мусів відійти, виконавши ролю мурина і наставити свою тупу голову під баган ката теж і полячок Коссіор, генеральний секретар КП(б)У, справжній мамлюк Сталіна, вірний з найвірніших і тупий з найтупіших його «соратнікоф».

Цей макабричний танок продовжувався в Україні безупинно аж до останніх днів большевицького панування, ніби на конвеєрі. — Зо всіх визначніших українців єдиний Гринько, довголітній народній комісар фінансів цілого С. С. С. Р., той, який випрацював та утворив особливу совітську, фінансову систему, що давала змогу фінансувати всі п'ятилітки та різні большевицькі дуроці, бувший прихильник Шумського, він був поставлений на публичний процес, про що свій час широко сповіщали газети.

Заступник народнього комісара хліборобства ССРСР, галицький українець, Федь Конар Палащук, був під кінець року 1932 забитий, а з ним ще 35 осіб, здебільша українців, з постанови ГПУ, ніби то за саботаж, та за те, що перецінював коней в хліборобстві та недоцінював трактор і машиново-тракторні станції. В дійсності він загинув з наказу державного прокурора ССРСР Акулова, який оженився з Палащуковою жінкою. А пізніше Вишинський наказав застрілити й Акулова.

Не помагало ані холуйство і прислужництво Москві. Восени р. 1936 від руки ката згинув українець Іван Микитенко, відомий письменник та вірний раб большевицького володаря Сталіна. Письменник Микитенко був ще відомий і тим, що безмежно кадив перед Сталіном, в чім досягнув рекорду. В своїх публичних виступах, як тільки згадував імя «геніяльного»

Сталіна, не забував додавати: «Наш соняшний орел, прекрасного сузір'я щасливих народів СРСР»...

† Ані кат Скрипника, наївний московський робітник П. П. Постишев, зарозумілий, водночас самообмежений, тупе знаряддя в рафінованих руках жидівського хитруна-пройдисвіта Лазаря М. Кагановича, ані він, викінчивши свою катівську працю в Україні, не врятувався від смерті. Як мурин, що виконав своє діло — був післаний до Самари і там і загинув в підвалах ГПУ. Носив вовк понесли й вовка.

Саме перечислення забитих червоними катами українських інтелігентів та української літературної і мистецької еліти заняло б цілі томи книг. Ми сподіємося, що українські літературні і мистецькі організації випрацюють вневдовзі документарну, систематично опрацьовану, книгу про те, хто, коли, ким і завіщо був замучений, чи закатований.

СТАЛІН МІЛІОНИ УКРАЇНЦІВ ЗАМОРИВ ГОЛОДОМ, АЛЕ УКРАЇНІ НЕ ВІРИТЬ. УКРАЇНСЬКІ ДИВІЗІЇ СТАЛІН ПОСЛАВ НА ДАЛЕКИЙ СХІД, ЩОБ НЕ ЗРОБИЛИ ПОВСТАННЯ.

І чому маємо дивуватися, що в наслідок того систематичного нищення України, безперестанних убивств, та морення голодом українців, Сталін, коли прийшла вирішальна хвилина, єдина з най-

справедливіших воєн з історії людства, війна проти його режиму та проти хіжацького, московського імперіялізму, українцям не довіряв. Тільки незначна кількість українців дісталася на західний фронт, тоді як персважну силу українського війська послав на Далський Схід. Чи ж не є то іронія тримати українців на Далському Сході, коли вирішається доля їхнього гарсду та їхньої батьківщини?

Не тільки в Україні, але й в інших народів совітських республік відігравалася подібна містерія і подібний макабричний таєнок, як в Україні. Наприклад Білорусія. Вистарчає пригадати, що багато білоруських громадських діячів та послів, які в бувшій Польщі були засуджені до довголітньої в'язниці за спробу відірвати від Польщі західну Білорусь та прилучити її до матірної землі, коли їх виміняли совітські уряди за польських ксьондзів, та відіхали до совітської Білорусії — в короткому часі большевики їх розстріляли в Мінську. Так загинули бувші послы до польського сойму: проф. універс. Тарашкевич, посол Мьотла, Рак Михайловський та посол Дварчалін. Також були застрілені діячі Ян Казімір Бобровіч, поет Жилка й багато інших.

Цілі генерації українських і білоруських борців за свободу, які боролися за два найвищі національні ідеали: за соборність і самостійність своїх земель і народів, большевцький режим силкувався послі-

довно вигубити. З тою метою заключив совітський уряд літом 1932 р. з Польщею пакт неагресії, про який даремно обидві держави переговорювали цілісіньких шість років, бо вже від 1926 р. Щойно наростаюча, українська, національна революція й українська загроза сцементувала ці обидві імперіалістичні держави і довела до того новітнього Андрусова та тісної співпраці навіть польської дефензиви з Г. П. У. в справі спільного нищення українства. Банкрот генер. Сікорський зі своїм оперетковим, емігранським, польським урядом нині знову злигується з кровожадним Сталіном. Але Польща розвалилась бігом 18 днів і сьогодні Москва дрижить в основах.

Большевіцький кривавий режим московського імперіалізму і розгулу розгнузданого жидівського свавілля — під міцними ударами героїської, німецької, збройної сили судорожно корчиться і падає. На кривавім овиді сучасности, на руїнах та згарищах большевіцької, нсвільницької системи родиться свобода українців і білорусів та інших поневолених Москвою народів. На близькому овиді таємнича рука долі малює образи недалеккої самостійности й соборности цих народів в новій, ліпшій, на високих моральних основах об'єднаній Європі. Ми є на порозі включення східної Європи до європейської культури. Ми є на порозі щасливішого життя народів східної Європи, коли раз назавжди мусить перестати танок смерти

більшевицько-московсько-жидівської тиранії й задушливої атмосфери розбою, провокації насильства і фізичного та душевного нищення та замірання по своїй природі ще молодих і здорових народів, зокрема невмірущого, життєздатного і працювितого українського народу.

VYDAVATELSTVÍ

KOLOS

PRAHA XVIII., čp. 1477

Ч. 14